

Kan nytænkning i arkitekturen skabe flere "varme hænder" til fremtidens plejecentre?

Fotograf Søren Aagaard

Kære politikere. Stil krav! Der ligger milliarder gemt i samfundsgevinster ved at indrette nye plejecentre, så de bliver driftsmæssigt optimeret og samtidigt skaber bedre plads og tid til flere "varme hænder" til kerneydelsen

Uanset hvilken regering vi har, presses samfundsøkonomien, når det gælder de markante stigninger i behovet for mere og bedre hjælp i sundhedssektoren, og herunder området for ældrepleje. Ikke kun som følge af den demografiske udvikling med flere plejekrævende ældre, færre SOSU-assistenters og sygeplejersker, men også fordi vi får større muligheder for at helbrede sygdomme gennem den dyre medicin og de avancerede kirurgiske indgreb, der er udviklet i de senere år.

Det betyder kæmpestore udfordringer for vore folkevalgte politikere, som tvinges til at tænke i endnu større effektiviseringer for at få pengene til at slå til, og det vil presse det velfærdssamfund, vi kender i dag, i et hidtil uset omfang.

Som skatteborgere stiller vi fortsat krav til velfærdssamfundet om at være der for os, når vi bliver syge og plejekrævende i senior-alderen. Men samtidigt har vi vanskeligt ved at acceptere, at det vil betyde, at SOSU-assistenters og sygeplejersker skal presses yderligere og må løbe hurtigere.

Hvordan hjælper vi politikerne?

Forestil dig et effektivt, bæredygtigt ældreplejecenter, hvor der er plads til menneskelige livsværdier, hvor der er mere "varme hænder"-tid mellem borgere og fagpersonaler, og hvor den forventelige driftsøkonomiske udvikling kan ske, fordi alle går hånd i hånd, helt naturligt. Et center, hvor SOSU-assistenten og sygeplejersken har arbejdsdage i et realistisk tempo – uden dårlig samvittighed over ikke at have nået det, de skulle.

Kæmpestore milliardgevinster i ældrecenter-arkitekturen!

På vores arkitekt-tegnestue har vi specialiseret os i at tegne ældreplejecentre og deltager som sådan ofte i offentlige udbud. Det er vi glade for. Men vi oplever desværre også, at politikere ikke altid stiller specifikke krav om, at vi skal tænke effektivt bygningsdesign og bæredygtig optimering af fagpersonalerne arbejdsdage ind i løsningerne, når vi udarbejder vores formgivning. Altså løsninger, der kan give mere "varme hænder"-tid mellem fagpersonaler og borgere.

Det undrer os, fordi vi – i samarbejde med specialister indenfor værdiskabende kulturer på ældreplejeområdet – kan se, hvor meget potentiale (i tid og kroner), der ligger i at nytænke og designe plejecentrene på en måde, så at fagpersonalerne i langt højere grad kan have ro, tid og fokus på deres stadig stigende, komplekse syge- og ældreplejeopgaver. Til glæde for alle.

Vi mener derfor, at det er vigtigt at gøre politikerne opmærksomme på, hvor betydningsfuldt ældreplejecenter-bygningens udformning kan understøtte både driftseffektiviteten og de menneskelige livsværdier, hvilket – i den store skala – vil betyde milliardgevinster for samfundet.

Nytænkning i designet af plejecentre kan maksimere fagpersonalerne "varme hænder"-tid og minimere "kolde hænder"-tiden. Med andre ord en hverdag, hvor arkitekturen giver optimerede rammer for personalernes arbejdsvilkår og samtidigt giver de bedste forudsætninger for at understøtte de sekundære arbejdsopgaver, der også er på et plejecenter. Alt i alt resulterer det i en optimeret driftsøkonomi.

I vores tid som arkitekt-tegnestue har vi kun oplevet, at der blev stille krav i udbuddet i ét tilfælde. Det var i forbindelse med plejecentret Akaciegården på Frederiksberg. Med Akaciegården har vi skabt et kompakt byggeri, der består af mindre enheder. Der er tænkt i korte interne afstande, så alle er tæt på husets liv og aktiviteter. For at personalerne kan udføre de "kolde hænder"-arbejdsopgaver hurtigst muligt, er der tænkt rationelle sammenhænge, der skaber kortere afstande for alle.

Bygningen er opført som et trekløver med et servicecenter i midten, hvorfra al varetransport og service foregår inde i selve kernen af huset. Ved at placere servicecentret centralt, men gemt væk fra beboerne, bliver beboerne forstyrret mindst muligt, og medarbejderne får kortest mulige arbejdsdage. Der er desuden etableret tre forskellige skakter til henholdsvis

vasketøj, sengelinned og skrald, hvilket gør det håndterbart og hurtigt at sortere og komme af med de forskellige ting. Disse arkitektoniske løsninger medfører en synergi mellem beboerbehov og driftseffektivitet, idet både beboernes liv i huset og medarbejdernes daglige arbejde bliver lettere.

Et plejecenter skal selvfølgelig fungere som et hjem såvel som en arbejdsplads. Vi har desuden erfaret, at drift og demensindretning kan gå hånd i hånd i den arkitektoniske udformning af demensenheder. På samme måde, som det sker på Akaciegården, bør de daglige sekundære arbejds gange understøttes af arkitekturen. Arkitekturen skal frigive tid og plads til "varme hænder" og være designet på en måde, så medarbejderne bruger mest mulig tid sammen med beboerne. Demensindretning og driftsmæssig optimering er to ting, der kan understøtte hinanden, både i den fysiske udformning og i den konceptuelle tilgang til nye plejecentre.

Ved at stille større krav om hensynet til en optimeret driftsøkonomi i udbuddet til nye plejecentre, kan der - som nævnt - høstes store samfundsgevinster. Gevinsten kan fordobles ved, at personalernes tidsforbrug på sekundære "kolde hænder"-opgaver minimeres fra starten. Det skaber de bedste forudsætninger for bedre plads til de menneskelige livsværdier ("varme hænder"-tid), når centret går i drift.

Til syvende og sidst drejer det sig jo om os alle, og vores seniorfase i livet, sammenholdt med den bedste udnyttelse af vore fælles skatte kroner.

Så, kære politiker. Stil krav til arkitekter og rådgivere næste gang, der laves udbud til et ældreplejecenter.

Skrevet af -

Andreas Lauesen, chef arkitekt MAA og indehaver af Force4 Architects A/S www.force4.dk i samarbejde med Tom Sander Holsaae Klan, direktør og grundlægger af Plustid ApS www.plustid.dk, som Designer værdiskabende kulturer på ældreplejeområdet.